

ΒΡΑΒΕΙΑ ΜΠΟΔΟΣΑΚΗ 2023
Επιστημονικό Βραβείο του Κλάδου των Κοινωνικών Επιστημών
Philipp Strack
Καθηγητής Οικονομικών στο Yale University

Αιδεσιμολογιότατε,
Κύριε Πρόεδρε,
Κύριε Υπουργέ,
Κυρίες και κύριοι,

Είναι ιδιαίτερη χαρά που μπορώ να κάνω μια πολύ σύντομη εισαγωγή στο έργο του Philipp Strack, έναν από τους πιο δυναμικούς και σημαντικούς νέους οικονομολόγους της εποχής μας.

Ο Philipp γεννήθηκε το 1985 στη Γερμανία, από Ελληνίδα μητέρα και Γερμανό πατέρα. Σπούδασε οικονομικά στο Πανεπιστήμιο της Βόννης από όπου έλαβε και δεύτερο πτυχίο στα μαθηματικά το 2010 και διδακτορικό δίπλωμα στην οικονομική επιστήμη το 2013. Από το 2014 ήταν Επίκουρος και Αναπληρωτής Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Berkeley και από το 2019 Αναπληρωτής και πιο πρόσφατα Καθηγητής Οικονομικών και Πληροφορικής στο Yale στις ΗΠΑ.

Το έργο του ανήκει στον γενικότερο χώρο της μικροοικονομικής θεωρίας, κυρίως της εφαρμοσμένης θεωρίας, και καλύπτει κυρίως το πώς οι άνθρωποι λαμβάνουν αποφάσεις και αλληλοεπιδρούν σε δυναμικά περιβάλλοντα υπό περιορισμούς.

Έχει μια απολύτως εντυπωσιακή σειρά από σημαντικές δημοσιεύσεις στα κορυφαία περιοδικά στην οικονομική επιστήμη. Ειδικότερα, το έργο του περιλαμβάνει πάνω από 30 δημοσιεύσεις σε διακεκριμένα επιστημονικά περιοδικά στον χώρο της οικονομικής επιστήμης, πολλά εκ των οποίων είναι μάλιστα “top 5 journals”, όπως τα *Econometrica* και *American Economic Review*.

Πρόκειται για μια πραγματικά εξαιρετική περίπτωση ενός νέου επιστήμονα που ήδη έχει διακριθεί και αναγνωριστεί από την επιστημονική κοινότητα ότι κατατάσσεται στην κορυφή των επιστημόνων της γενιάς του στην οικονομική επιστήμη, παγκοσμίως. Είναι δύσκολο να βρει κανείς κάποιον ερευνητή κάτω των 40 ετών με ανάλογο έργο και παραγωγικότητα, ανεξαρτήτως εθνικότητας και επιστημονικού πεδίου.

Η αρχική έρευνά του (AER, 2015) κινείται στον χώρο των δυναμικών αποφάσεων, δηλαδή με διαδοχικά σημεία στα οποία κάποιος μπορεί να κινηθεί και υπό αβεβαιότητα. Στην αριστοποίηση της λύσης του προβλήματος, στη βάση των πιθανοτήτων που υπάρχουν, λαμβάνεται υπόψη μια έκφανση μη πλήρους ορθολογικής συμπεριφοράς, στο πλαίσιο της θεωρίας προοπτικής (prospect theory), στην οποία μπορεί να σταθμίζονται ασύμμετρα κέρδη και ζημιές και η οποία προκύπτει ενδογενώς από το πρόβλημα.

Η έρευνα αυτή είναι ένα πολύ καλό παράδειγμα συνολικά της έρευνάς του, όπου υπάρχει σύνθεση στοιχείων ορθολογικής και μη ορθολογικής συμπεριφοράς μέσα σε ένα συνεπές πλαίσιο που συμβάλλει στην κατανόηση φαινομένων που παρατηρούμε στην πραγματικότητα και που δεν μπορούν να εξηγηθούν αλλιώς. Θα μπορούσε κανείς να σχολιάσει εδώ πως το μέλλον της οικονομικής θεωρίας και οι εφαρμογές της βρίσκονται ακριβώς στην ενσωμάτωση εντός της κλασικής θεωρίας ορθολογικών αποφάσεων στοιχείων από υποδείγματα άλλων συμπεριφορών που πηγάζουν και στον χώρο της ψυχολογίας. Ο Philipp είναι πρωτοπόρος σε αυτήν την τάση.

Στη συνέχεια της αρχικής του έρευνας, το πιο πρόσφατα το έργο του κινείται σε 4 διακριτές περιοχές της μικροοικονομικής.

Η πρώτη περιοχή αφορά το σχεδιασμό θεσμών και μηχανισμών. Ως παράδειγμα μπορεί κανείς να αναφέρει το σχεδιασμό δημοπρασιών, εφαρμογές στο χώρο της υγείας όταν πρέπει να εφαρμοστούν πρωτόκολλα κατανομής, όπως ενδεικτικά στο χώρο των μεταμοσχεύσεων και των περιορισμών από μια πανδημία.

Η δεύτερη περιοχή αφορά συνολικά τα συμπεριφορικά οικονομικά εκεί όπου αποτυγχάνει πλαίσιο της μεγιστοποίησης της προσδοκώμενης χρησιμότητας και υπάρχει ασυνέπεια διαχρονικά ή ανάμεσα σε μεγάλα και μικρά ρίσκα. Η περιοχή αυτή έχει εφαρμογές σε χρηματοοικονομικές και άλλες αγορές, στην ασφάλιση σε άλλους τομείς σημαντικούς για την καθημερινή ζωή.

Η τρίτη περιοχή αφορά περιπτώσεις στις οποίες η εκμάθηση που γίνεται από τους λήπτες αποφάσεων δεν είναι τέλεια, αλλά έχει περιορισμούς, όπως για παράδειγμα την υπερβολική εκτίμηση που αρχικά μπορεί να δίνεται στις δυνατότητες αυτού που αποφασίζει και το πώς αυτό επηρεάζει τόσο τις αποφάσεις όσο και την πληροφόρηση.

Μια τέταρτη περιοχή αφορά την διαδικασία εκμάθησης όταν υπάρχει κόστος πληροφόρησης. Κατά πόσο για παράδειγμα πιο γρήγορες ή πιο αργές αποφάσεις μπορεί να είναι συνήθως πιο αποτελεσματικές, καθώς για το ποια είναι τα σήματα τα οποία κανείς πρέπει να λαμβάνει από προηγούμενες αποφάσεις και από το περιβάλλον. Η έρευνα σε αυτή την περιοχή είναι ιδιαίτερα κρίσιμη σε μια εποχή όπου η πληροφόρηση γίνεται πλέον όχι απλώς εύκολα διαθέσιμη αλλά πολλές φορές μπορεί να κατακλύζει τους λήπτες αποφάσεων.

Συνολικά, το έργο του Philipp, πέρα από ενδιαφέρον και σημαντικό, είναι ευρύ και πρωτοποριακό και προωθεί την επιστημονική γνώση για το πώς λαμβάνονται αποφάσεις σε διάφορα οικονομικά και άλλα περιβάλλοντα.

Θα ήθελα να τονίσω εδώ πως η εξαιρετικά βαθιά γνώση των μαθηματικών που έχει, του επιτρέπει να στήνει και να λύνει δύσκολα από τεχνική άποψη υποδείγματα, όχι όμως προς χάριν κάποιας τεχνικής πολυπλοκότητας αλλά ακριβώς ώστε να μπορεί να συμπεριλάβει στην ανάλυσή του συμπεριφορές που είναι σημαντικές στην πραγματικότητα αλλά που η έως τώρα ανάλυση αγνοεί ίσως γιατί δεν είχε έναν εύκολο τρόπο τεχνικού χειρισμού.

Καμία αμφιβολία δεν υπάρχει, ότι δεδομένης της έως σήμερα τροχιάς του ακαδημαϊκού του έργου, όχι μόνο ο ίδιος θα αναγνωριστεί ως ένας από τους συνολικά πολύ σημαντικούς ερευνητές, αλλά και πως η έρευνα που διεξάγει μαζί με τους συνεργάτες του θα τοποθετήσει εκ νέου σημαντικές ερωτήσεις και θα προτείνει νέες απαντήσεις στον χώρο της οικονομικής επιστήμης.

Philipp, πολλά συγχαρητήρια!